

Αθήνα, 21-7-2006

**ΠΡΟΣ : Υπουργείο Ανάπτυξης
κύριο Υφυπουργό**

ΑΤΟΜΙΚΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ 377/2006

Επί του ερωτήματος με αριθμ. πρωτ. 2077/14.7.2006 του κ. Υφυπουργού Ανάπτυξης σχετικά με την παράταση λειτουργίας λατομείου αδρανών υλικών και ειδικότερα, αν το ΥΠΑΝ έχει αρμοδιότητα για τη χορήγηση τριετούς παράτασης λειτουργίας του λατομείου, όταν ο λατομικός χώρος έχει υπαχθεί στις ρυθμίσεις του ν. 2742/1999 και αν είναι σύλλημο το αίτημα στην περίπτωση που υπάρχει η αρμοδιότητα του ΥΠΑΝ, έχω την ακόλουθη γνώμη:

Α. Με το ν. 1428/1984 «εκμετάλλευση λατομείων αδρανών υλικών και άλλες διατάξεις»-Α43- επιτράπηκε η εκμετάλλευση λατομείων αδρανών υλικών μόνο στις λατομικές περιοχές, όπως καθιερώθηκαν με το νέο νόμο και κατ' εξαίρεση έξω απ' αυτές, ενώ με τις μεταβατικές διατάξεις του νόμου προβλέφθηκε η συνέχιση της λειτουργίας λειτουργούντων εκτός λατομικών περιοχών λατομείων αδρανών υλικών υπό προϋποθέσεις.

Ο νόμος αυτός τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με το ν. 2115/1993-Α15- ο οποίος στις μεταβατικές του διατάξεις διέλαβε τα εξής: «1. Λατομεία αδρανών υλικών, που λειτουργούν εκτός λατομικών περιοχών με άδεια εκμεταλλεύσεως ή σύμβαση μισθώσεως ή με απόφαση της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του καταργούμενου άρθρου 33 του Ν. 1428/1984, εξακολουθούν να λειτουργούν μέχρι να λήξει η άδειά τους ή η σύμβαση μισθώσεως... 5. Οι αποδεδειγμένοι εκμεταλλεόμενοι δημόσια λατομεία αδρανών υλικών, τα οποία κατά την έναρξη ισχύος του Ν. 1428/1984 λειτουργούσαν με σύμβαση μισθώσεως ή άδεια εκμεταλλεύσεως, η οποία έχει ήδη λήξει, συνεχίζουν τη δραστηριότητά τους στους χώρους αυτούς για μια

διετία με κύριο σκοπό την αποκατάσταση του περιβάλλοντος σύμφωνα με ειδική μελέτη που υποβάλλεται εντός τριών (3) μηνών και εγκρίνεται από τους Υπουργούς Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας με τη διαδικασία της ΚΥΑ 69269/5387/24-10-1990. Η λειτουργία των λατομείων αυτών δύναται να παρατείνεται για μια τριετία, το πολύ, με τις προϋποθέσεις του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 8 του παρόντος άρθρου. 8. Λειτουργούντα κατά την έναρξη ισχύος του νόμου λατομεία των παραγράφων 2 και 3 του παρόντος άρθρου, που δεν θα τύχουν των προβλεπόμενων από τις εν λόγω διατάξεις παρατάσεων αδειών ή μισθώσεων αντίστοιχα, συνεχίζουν τη λειτουργία τους για μία διετία από τη λήξη των ισχυουσών αδειών ή μισθώσεων... Η υπό του προηγούμενου εδαφίου προβλεπόμενη περίοδος των δύο (2) ετών μπορεί να παραταθεί για τρία (3) το πολύ έτη, με απόφαση του αρμοδίου νομάρχη... εφόσον αποδεδειγμένα εξακολουθεί να συντρέχει μια από τις εξής προϋποθέσεις: α) δεν έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία καθορισμού λατομικών περιοχών...β) δεν έχει ολοκληρωθεί η αποκατάσταση του περιβάλλοντος του λατομικού χώρου... Σε κάθε περίπτωση τα λατομεία που λειτουργούν εντός αρχαιολογικών χώρων διακόπτουν τη λειτουργία τους εντός διετίας μερίμνη της αρμόδιας αρχαιολογικής υπηρεσίας...».

Σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές, όπως ερμηνεύτηκαν και εφαρμόστηκαν (ΣΕ 5462/1995-Γνωμ. Ν.Σ.Κ. 293/2002), τα εκτός λατομικών περιοχών λατομεία αδρανών υλικών, που έχουν άδεια εκμεταλλεύσεως ή σύμβαση μισθώσεως, εξακολουθούν να λειτουργούν μέχρι να λήξει η άδεια ή η σύμβαση, υπό προϋποθέσεις δε μπορεί να συνεχίσουν να λειτουργούν για πέντε έτη κατά ανώτατο όριο μετά τη λήξη της αδειάς ή της μισθώσεως, με αποκλειστικό σκοπό την αποκατάσταση του περιβάλλοντος.

Η συνέχιση της λειτουργίας των λατομείων της παρ. 5 του άρθρου 20 του ν. 2115/1993 είναι επιτρεπτή για τον αποκλειστικό σκοπό της αποκατάστασης της αλλοιώσεως και βλάβης του περιβάλλοντος που προήλθε από τη λειτουργία του λατομείου. Δηλαδή επιτρέπεται μόνο με την έννοια αυτή και υπό τον όρο, ότι θα προηγηθεί η σύνταξη Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, με βάση την οποία θα χωρήσει η αποκατάσταση. Άλλως η διάταξη της παρ. 5 του άρθρου 20 θα ήταν αντισυνταγματική, γιατί θα θέσπιζε χρονική επέκταση λειτουργίας του λατομείου αντίθετα προς την αρχή της

βιώσιμης ανάπτυξης, από την οποία απορρέει η υποχρέωση σχεδιασμού και προγραμματισμού για την άσκηση της δραστηριότητας εκμετάλλευσης του λατομείου (ΣΕ 3478/2000 και Σ.Ε 1569/2005- 705/2006 σχετικά με τις παραγράφους 2,3 και 4 του ίδιου άρθρου).

Β. Με το ν. 2742/1999 -Α 207- χωροταξικός σχεδιασμός και αειφόρος ανάπτυξη και άλλες διατάξεις, προβλέφθηκε ειδικά η αποκατάσταση περιβάλλοντος ανενεργών λατομείων στο Νομό Αττικής. Στο σχετικό άρθρο 25 ορίζεται: «1. Η αποκατάσταση του περιβάλλοντος των ανενεργών λατομείων που βρίσκονται σε δημόσιες, δημοτικές, κοινοτικές ή ιδιωτικές δασικές ή χορτολιβαδικές εκτάσεις στο Νομό Αττικής γίνεται από το Δημόσιο και περιλαμβάνει τη διαμόρφωση του αναγλύφου και την αναδάσωση, όπου η τελευταία επιβάλλεται από τις κείμενες διατάξεις. Η αποκατάσταση αυτή γίνεται σύμφωνα με ειδικές μελέτες αποκατάστασης, που εγκρίνονται από τον Οργανισμό Ρυθμιστικού Σχεδίου και Προστασίας Περιβάλλοντος Αθήνας με Απόφαση της Εκτελεστικής Επιτροπής του, μετά από σύμφωνη γνώμη των αρμόδιων Υπηρεσιών του Υπουργείου Γεωργίας. Για το σκοπό αυτόν μπορεί να χρησιμοποιούνται και υλικά που προέκυψαν από κατάρρευση ή κατεδάφιση κτιρίων, που επλήγησαν από το σεισμό της 7^{ης} Σεπτεμβρίου 1999.

2. Η ευθύνη του έργου της κατά τα ανωτέρω αποκαταστάσεως του Περιβάλλοντος ανήκει στον Οργανισμό Ρυθμιστικού Σχεδίου και Προστασίας Περιβάλλοντος Αθήνας...».

Γ. Σύμφωνα με το διδόμενο ιστορικό του ερωτήματος, η εταιρεία υπό την επωνυμία «ΛΑΤΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΖΩΙΤΣΑ ΑΛΕΒΕ» από ετών εκμεταλλεύθηκε ένα δημόσιο λατομείο αδρανών υλικών, που βρίσκεται στη θέση «Μακιλιάρι» της περιφέρειας του Δήμου Κορωπίου.

Κατά την έναρξη της ισχύος του Ν. 2115/93, με την μεταβατική διάταξη της παρ. 5 του άρθρ. 20 αυτού, της παρέίχετο η δυνατότητα συνέχισης της λειτουργίας της, αρχικώς για μία 2ετία και μετά για μία 3ετία, προς τον σκοπό της αποκαταστάσεως του περιβάλλοντος, εφαρμόζοντας ειδική μελέτη, που θα εγκρινόταν με ΚΥΑ.

Η ειδική μελέτη που υπέβαλε σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 20 του ν. 2115/1993 το έτος 1993 δεν εγκρίθηκε.

Το 1996, η επιχείρηση υπέβαλε στο ΥΠΕΧΩΔΕ νέα ειδική μελέτη για την αποκατάσταση του συνολικού λατομικού χώρου, η οποία και εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. 67693/20-2-98 κοινή απόφαση Υπουργών ΥΠΕΧΩΔΕ, Ανάπτυξης, Γεωργίας και Πολιτισμού, προσδιορίσθηκε το χρονικό διάστημα ισχύος των περιβαλλοντικών όρων μέχρι 20.8.98 (δηλ. επί 6 μήνες), καθορίστηκε δε ότι εγκαταστάσεις του σπαστηροτριβείου θα λειτουργήσουν μέχρι 20.2.1999 και εντός εξαμήνου θα αποξηλωθούν και θα απομακρυνθούν, καθώς και ότι μέχρι 20/8/2001 θα ισχύσουν μόνο για εργασίες αποκαταστάσεως.

Ακολούθησε η υπ' αριθμ. 34203/22.7.1998 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Αττικής, με την οποία εγκρίθηκε η παράταση της λειτουργίας του λατομείου τούτου, για εξορυκτικές, και μόνον, εργασίες μέχρι 20.8.1998.

Το λατομείο συνέχισε να λειτουργεί από το 1993 έως τον Αύγουστο του 1998, οπότε με κοινή απόφαση των ιδίων Υπουργών, διεκόπη η λειτουργία του, όπως και των υπολοίπων, κατατάχθηκαν δε τα λατομεία αυτά στα ανενεργά.

Ακολούθως, στις αρχές του έτους 2000 η επιχείρηση ζήτησε την παράταση της λειτουργίας της για μία ακόμη 3ετία, επικαλούμενη το άρθρ. 20 παρ. 8B, του Ν. 2115/93, προς ολοκλήρωση της αποκατάστασης του περιβάλλοντος.

Η αίτηση αυτή απορρίφθηκε από το Υπ. Ανάπτυξης.

Εν τω μεταξύ και υπό το κράτος της εφαρμογής του Ν. 2742/99 «Χωροταξικός σχεδιασμός και αειφόρος ανάπτυξη» ο Οργανισμός Αθήνας ενέταξε το λατομείο στα ανενεργά και ανέθεσε τις εργασίες αποκαταστάσεως τούτου στην Κ/Ξ ΑΤΤΙΚΗ ΟΔΟΣ, και εκείνη στην αιτούσα.

Το ΥΠΕΧΩΔΕ με το έγγραφο του 110125/4235/16.11.2004 γνωρίζει προς το ΥΠΑΝ και την εταιρεία «ότι η ειδική μελέτη, που είχε υποβληθεί στην Υπηρεσία μας από την εταιρεία ΛΑΤΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΖΩΪΤΣΑ ΑΛΕΒΕ και η οποία αφορούσε την αποκατάσταση λατομικού χώρου στη θέση ΜΑΚΙΛΙΑΡΙ Δήμου Κορωπίου Νομού Αττικής με βάση τις διατάξεις του Ν. 2115/93, επεστράφη ως μη εγκεκριμένη, καθ' ότι το θέμα της αποκατάστασης του ανωτέρω λατομικού χώρου είχε ήδη ρυθμιστεί με τις διατάξεις του Ν. 2742/99», με το έγγραφό του δε 124046/1758/27.4.2005, ότι «...επεστράφη

μη εγκεκριμένη με το υπ' αριθμ. 107951/16.10.03 έγγραφό μας η ειδική μελέτη της εταιρείας ΛΑΤΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΖΩΪΤΣΑ ΑΛΕΒΕ, διότι ο λατομικός χώρος στον οποίο αναφερόταν η μελέτη έχει υπαχθεί στις ρυθμίσεις του Ν. 2742/99 (ΦΕΚ 207/Α 7-10-99) και της Υπουργικής Απόφασης 1520/3279/23-6-2000 (ΦΕΚ 783/Β/2000) και για την αποκατάστασή του είχε εγκριθεί μελέτη μορφολογικής και βλαστητικής αποκατάστασης από την Εκτελεστική Επιτροπή του Οργανισμού Αθήνας (67^η Τακτική συνεδρίαση 27-9-2000)». Την απόφαση της Εκτελεστικής Επιτροπής του Οργανισμού Αθήνας ουδέποτε αμφισβήτησε η εταιρεία.

Η Διοίκηση επιμένει, ότι η διαχείριση του θέματος της αποκατάστασης του συγκεκριμένου λατομείου πέρασε στην αποκλειστική ευθύνη του Οργανισμού Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας, εξαιρούμενη έτσι, από τις διατάξεις της λατομικής νομοθεσίας, γεγονός που γνωστοποιήθηκε στην ενδιαφερόμενη Εταιρεία με το έγγραφο της Δ/σης Λατομείων Μαρμάρων και Αδρανών Υλικών του Υπουργείου Ανάπτυξης υπ' αριθμ. Δ.10/Β/Φ.1.11/11628/2-9-2002.

Ήδη, λόγω μη ολοκλήρωσης του έργου της μορφολογικής βλαστητικής αποκατάστασης του συγκεκριμένου λατομείου ο Οργανισμός Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας έχει συνάψει (από 30-12-2003) και νέο πρωτόκολλο συνεργασίας με α) τον Ενιαίο Σύνδεσμο Δήμων και Κοινοτήτων Νομού Αττικής β) την Εταιρεία ΕΔΡΑΣΗ Α.Τ.Ε και γ) τον Δήμο Κορωπίου για την ανάπλαση του αναγλύφου και την μορφολογική και βλαστητική αποκατάσταση του συγκεκριμένου αργούντος λατομείου.

Η ενδιαφερόμενη εταιρεία επανήλθε, με νεότερη αίτησή της (αριθ. πρωτ. 822/27-3-06), διεκδικώντας νέα τριετή παράταση της λειτουργίας του λατομείου, επικαλούμενη τ' ακόλουθα:

«... Όταν κατόπιν της εκδόσεως και αποδοχής από τον Υπουργό Ανάπτυξης της υπ' αριθμ. 293/2002 γνωμοδοτήσεως του Ν.Σ.Κ έγινε δεκτό και από την Διοίκηση, ότι τα λατομεία αδρανών υλικών μπορούν να συνεχίσουν την λειτουργία τους για μία νέα 3ετία από της εγκρίσεως ειδικής μελέτης, το Υπουργείο Ανάπτυξης με το υπ' αριθμ. Δ10/Β/Φ.1.11/11628/2-9-2002 έγγραφό του απέκρουσε σχετική αναφορά μας, με την αιτιολογία ότι είχε ενταχθεί στην κατηγορία των ανενεργών.

Ήδη έχει ψηφισθεί και ισχύει το άρθρ. 17 παρ. 3 Ν. 3335/2005, σύμφωνα με το οποίο στις ρυθμίσεις του άρθρ. 7 Ν. 2837/2000 (δηλ. η συνέχιση λειτουργίας προς το σκοπό της αποκαταστάσεως να γίνεται από τους παλαιούς εκμεταλλευτές), υπάγονται και οι εκμεταλλευτές λατομείων που λειτουργούσαν σύμφωνα με την παρ. 8 άρθρο 20 Ν. 2115/93, κατηγορία στην οποία οπωσδήποτε εμπίπτει το λατομείο μας...».

Το ΕΒΕΑ παρεμβαίνοντας υπέρ της Εταιρείας με το από 15/5/2006 έγγραφο προς τον κ. Υφυπουργό Ανάπτυξης εκθέτει, ότι:

« ... Η ένταξη του λατομείου της ως άνω επιχείρησης στην κατηγορία των ανενεργών λατομείων με: πράξη του Οργανισμού Ρυθμιστικού Σχεδίου και Προστασίας Αθήνας, που έγινε κατ' εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 25 του Νόμου 2742/1999 (ΦΕΚ 207/Α/1999) δεν είναι σύλληπη (προϋπόθεση της ένταξης ενός λατομείου στη κατηγορία του άρθρου 25 είναι το ανενεργό αυτού, γεγονός που δεν συντρέχει στην περίπτωση της διαμαρτυρούμενης Εταιρείας, διότι το Λατομείο της Εταιρείας αυτής δεν είχε εγκαταλειφθεί και είχε τις δυνατότητες νόμιμης επαναλειτουργίας του) και εσφαλμένως αναφέρεται από το Υπουργείο σας ως λόγος απόρριψης της αίτησης της Εταιρείας περί επαναλειτουργίας της (βλ. έγγραφο Υπουργείου Ανάπτυξης Δ10/Β/Φ.1.11/11628/2-9-2002).

Σύμφωνα με το άρθρο 17, παρ. 3 και 4, του πρόσφατου Ν. 3335/2005 (ΦΕΚ 95/Α/2005), οι ρυθμίσεις των περιπτώσεων α' (δικαίωμα μίσθωσης λατομείων από τους παλαιούς εκμεταλλευτές τους) και β' (υποχρέωση των παλαιών εκμεταλλευτών να αποκαταστήσουν τους λατομικούς χώρους) της παρ. 1 του άρθρ. 7 του Ν. 2837/2000 (ΦΕΚ 178/Α/2000) εφαρμόζονται και στους εκμεταλλευτές λατομείων, που λειτουργούσαν ή λειτουργούν κατά την παρ. 8 του άρθρου 20 του Ν. 2115/1993. Επί πλέον, στους εκμεταλλευτές λατομείων παρέχεται νέα αποκλειστική προθεσμία τριών μηνών για την υποβολή αίτησης για εκμετάλλευση του λατομείου τους...».

Δ. Ενόψει όσων προεκτέθησαν συνάγεται, ότι πράξη της διοικήσεως για παράταση λειτουργίας λατομείου κατ' επίκληση των παραγράφων 2, 3 και 4 του ν. 2115/1993 δεν είναι νόμιμη, γιατί έχει έρεισμα διάταξη μη εφαρμοστέα ως αντισυνταγματική. Υπό το πρίσμα αυτό της νομολογίας η λήξη της σύμβασης μίσθωσης δημοσίων λατομείων αδρανών υλικών η οποία μπορεί

να είναι εικοσαετής με δυνατότητα δύο πενταετών παρατάσεων μέχρι συμπλήρωσεως τριακονταετίας ή λύση με καταγγελία της, έχει ως συνέπεια την παράδοση του λατομικού χώρου στο δημόσιο. Μετά ταύτα χώρος ο οποίος κατά τη φύση του ανήκει στις δασικές εκτάσεις, πρέπει να τύχει αποκατάστασης, όπως επιβάλλεται από το άρθρο 25 του ν. 2742/1999 δηλαδή κατ' εφαρμογή διατάξεως εκτός λατομικής νομοθεσίας. Οι διατάξεις της παρ. 1 περ. α και β του άρθρου 7 του ν. 2837/2000 όπως και η διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 17 του ν. 3335/2005 που αφορούν στα δικαιώματα εκμεταλλευτών λατομείων, τα οποία λειτουργούσαν ή λειτουργούν βάσει των διατάξεων του άρθρου 20 του ν. 2115/1993, ανεξάρτητα από τυχόν αντισυνταγματικότητα, δεν συντρέχουν ως προς τις προϋποθέσεις εφαρμογής τους στη συγκεκριμένη περίπτωση, (λατομείο αδρανών υλικών, το οποίο δεν λειτουργούσε όταν άρχισε να ισχύει ο ν. 2837/2000, αφού δεν εγκρίθηκε παράταση λειτουργίας του και κατετάγη στα ανενεργά τον Αύγουστο του 1998).

Πρέπει να σημειωθεί ότι οι πράξεις της διοικήσεως που αφορούν στην εταιρεία, με τις οποίες απορρίπτονται τα σχετικά με την λειτουργία του λατομείου αιτήματα, και της ένταξης του λατομικού χώρου για απόκατάσταση στο άρθρο 25 του ν. 2742/1999 είναι έγκυρες και νόμιμες διοικητικές πράξεις, από τις οποίες προκύπτει η παύση της λειτουργίας του λατομείου της εταιρείας.

Σημειώνουμε πρόσθετα, ότι γενικά διοικητικές πράξεις για συνέχιση λατομικής δραστηριότητας παράλληλα προς τις εργασίες αποκατάστασης και ειδικότερα στην ευρύτερη περιοχή Λαυρεωτικής, αντιμετωπίζονται αρνητικά από ιδιώτες και τις τοπικές αρχές και πρόσφατα η Επιτροπή Αναστολών του Συμβουλίου Επικρατείας ανέστειλε την εκτέλεση δύο αποφάσεων του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Αττικής, με την οποία εγκρίθηκαν περιβαλλοντικοί όροι για την αποκατάσταση λατομικών χώρων αδρανών υλικών στην περιοχή Μερέντας του Δήμου Μαρκόπουλου (απόφαση Ε.Α. 413/2006).

Ενόψει όσων προεκτέθησαν, στα ερωτήματα σας προσήκει κατά τη γνώμη μου αρνητική απάντηση, δηλαδή αφενός το θέμα της αποκατάστασης του λατομικού χώρου επιβάλλεται από νόμο (άρθρο 25 ν. 2742/1999) εκτός λατομικής νομοθεσίας, αλλά και σε περίπτωση εφαρμογής της λατομικής νομοθεσίας δεν συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις για παράταση

λειτουργίας του λατομείου της αιτούσας για κύριο σκοπό την αποκατάσταση του περιβάλλοντος του λατομικού χώρου.

Ο Προϊστάμενος του Γραφείου



Κωνσταντίνος Βολτής
Υπάρχων Σύμβουλος ΝΣΚ